

DIS-MITT Nytt

Ansvarig utgivare: Rolf Lusth

Nr2 2017

På insidorna

Smånotiser	2
Lambertska arvet	4
Smånotiser	8
Försäkringsvillkor	14
Ordföranden har ordet	18

Redaktörens ruta

Nu har sommaren och värmen kommit till slut.

För min egen del har våren inneburit mycken efterforskning i syfte att försöka hitta var olika DNA-matchningar kan finnas. Det kräver ofta mycket sökning - och om man har en god porttion tur, så kan man komma fram till något resultat :-)

Hoppas att ni finner något läsvärt i detta nummer - samt hoppas att ni läsare kommer att få en aktiv och trevlig sommar !

Kom gärna med Era synpunkter på tidningen!

Sundsvall 2017-06-20
Jan Lilliesköld

Dags för DISBYT ?

Er redaktör upptäckte nyligen att det inte kom upp några "träd" längre vid sökning i DISBYT. Drog då slutsatsen att tiden sedan förra utdraget blivit för lång - och behörigheten i DISBYT sjunkit en del, så att all möjlig funktionalitet inte längre var tillgänglig.

Tog då därför och gjorde ett nytt DISBYT-utdrag. Detta var premiär för att göra detta i Disgen2016, vilket i- och-för-sig inte är någon större skillnad att göra än ifrån DG8.2.

Skickade in detta utdrag till en av de DISBYT-ombud som finns hos DIS. Om inte annat kan dessa ses via hemsidan [<https://www.dis.se/disbyt-ombud>].

Efter en viss fördröjning beroende på en uppdatering av den programvara som DISBYT-ombudet använder, så kom så mitt "resultat" i retur till mig. Dock kommer resultatet att bli tillgängligt på DISBYT först nästa månad.

Medlemmar kan bidra till Disbyt - men ALLA kan söka i databasen

Som medlem i DIS får du uppgifter om en person i taget och vem som har skickat in uppgifterna.

Har du själv skickat in material till Disbyt, får du uppgifter om en familj åt gången och kan dessutom klättra vidare i släktträden.

Om du inte är medlem i DIS, så kan du söka i Disbyt som gäst. Du kan då se vilka poster som finns, men du får inte reda på vem som har lämnat uppgifterna.

Oavsett vilket släktforskarprogram du använder för att registrera din släkt, så kan du skicka in material till Disbyt.

Om du använder Disgen, gör du ett Disbyt-utdrag. Om du använder ett annat program än Disgen, så

gör du en Gedcom-export eller sparar dina uppgifter i en Gedcom-fil.

Information om DISBYT Juni 2017

Det är nu över 7 100 DIS-medlemmar som skickat in uppgifter till DISBYT. Den totala DISBYT-filen omfattar mer än 6 015 Mb data (>6,0 GB), vilket motsvarar över 34 miljoner poster.

I DISBYT-basen finns uppgift om namn, församling och årtal för händelser som född, gift, död, flyttning mm. Vid sökning får du reda på vilken släktforskare som lämnat uppgifterna, som du kan kontakta för vidare utbyte.

När du skickat in ditt utdrag med relationer, får du ett nytt användarnamn och lösenord för att kunna söka och klättra i släkt-träden i DISBYT på Internet via Disgen eller DIS hemsida.

Om du skickat in mer än 200 personer får du en funktion som gör det möjligt att bläddra mellan medlemmar som forskat på samma person och är det mer än 1000 personer kan du öppna en antavla med fyra generationer.

För att en person ska komma med krävs både för- och efternamn samt minst en händelse med både datum och plats (församling/land). Vidare stryks alla uppgifter före år 1500.

Användarnamn och lösenord finner du i slutet av filen Annnnn.txt (nnnnn står för ditt medlemsnummer). Dessa gäller också för Dispos, Disforum och medlemsregistret. Användarnamn och lösenord ändras inte vid uppdatering av tidigare uppgifter på Disbyt.

Utöver DISBYT-utdrag från medlemmar finns även utdrag från vissa årgångar av Svenska Antavlor, Sveriges Gravstensinventering, Dödboken samt några andra register.

Det skulle vara roligt om fler släktforskare ville bidra till DISBYT. Jag vore därför glad om du kunde uppmana medlemmar som du har kontakt med att skicka in DISBYT-utdrag.

Det arbetas på en ny version av Disbyt, men det dröjer fortfarande ett tag innan den kommer och blir tillgänglig på nätet. Vi är nu inne på beta-3. Mitt hopp är att den ska komma skarpt till sommaren. Men det återstår minst en knepig nöt att lösa. Den innehåller nya och utökade sökfunktioner.

Disgen 2016 har lämnat det gamla formatet på disbytutdrag. Nu är det en reducerad gedcom-fil som gäller vilket gör att disbytutdraget kan användas som en halvbra backup om olyckan är framme och datorn havererar. Det som saknas är bland annat bilder, kommentarer och löpande text.

Information om resultatfilerna

Annnnn.txt är träfffilen, som är en lista över forskare och vilka rader ni har gemensamt. Hur denna fil skall tolkas beskrivs på nästa sida nedan. Ditt utdrag är ännu inte med på Internet, det framgår på söksidan när senaste uppdateringen är gjord. Ditt nya användarnamn och lösenord kan du använda dig av omgående.

Bnnnnn.txt är en fil med varningar och felmeddelanden, som visar vilka justeringar som gjorts. Här kan du se vilka problem som uppstod vid bearbetning av ditt utdrag. Rätta gärna varningarna före nästa uppdatering.

Ändringar av namn sker automatiskt. Endast bokstäver godkänns i efternamnsrutan, skiljetecken, parenteser, och mellanslag tas bort. Står det t ex att Jonsson ändras till Jonsson och man egentligen inte ser någon skillnad finns ett mellanslag på endera sidan av namnet. Ortsvarningarna behandlas manuellt av disbytombudet.

Cnnnnn.txt är en lista över alla ortnamn i bokstavsordning, som används för att lokalisera ortnamn. Denna lista kan vara bra att titta i om man vill rätta eller komplettera felskrivna ortnamn.

Som synes så får man själv på köpet en återkoppling, som kan användas för att förbättra kvaliteten på sitt eget material.

Annars så finns även verktygen openRGD hos DIS. Om man testat detta, så får man än mer kontroller av sin egna databas.

För närvarande är en Betaversion av delprodukten Släkttrim – trimma din släktforskning kallad openRGD tillgänglig för medlemmar och gäster. I openRGD utförs vissa kontroller på en inmatad Gedcomfil (Indatavalidering). Vidare kan två forskares material jämföras genom att en Gedcomfil jämförs med en annan inmatad Gedcomfil (Matchning). Vidare kan de två filerna (om alla motstridiga uppgifter är rättade) slås samman till en gemensam Gedcomfil. I ett senare läge, när RGDs huvuddatabas är tillgänglig, kommer den egna forskningen även på samma sätt kunna jämföras med RGDs databas.

Logga in på openRGD [<https://rgd.dis.se/>] som gäst eller om du har användarkonto. Fortsätt gärna läsa själva på hemsidan !

Se även särskild artikel i senaste tidningen Diskulogen !
Där står det förklarat hur man gör "Steg 2", dvs att jämföra sitt material med en annans material.

Lambertska arvet

På 1950-talet berättade min far för mig vid besök hos min farmor och farfar i Viken, Torps socken i Västernorrlands län, att, när han växte upp i början av 1900-talet, "folk satt här i stugorna och hoppades att de någon gång skulle få del av "Lamberts-arve". För min del som 11-12-åring, lät det som "en gammal historia". Föga anade jag att jag själv hade en släktmässig koppling till de gamla historierna.

"Lamberts-arve" börjar med en ung man från Umeå, Jonas Lambert. Han föddes ungefär i mitten av 1660-talet i Umeå. Hans far var Bernt Johan Lambert och hans mor var Brita Jönsdotter Wennman. Båda var av handels-manssläkt. Det var inte ovanligt att människor gifte sig med partner ur samma stånd. Bernts farföräldrar var Johan (Jean) Lambert och Karin Grubb från Umeå. Johan (Jean) var handelsman. Han var son till Bernhard Jean de Lambert och Claire de Lambert. Bernhard Jean de Lambert hade varit adlig biskop i Strassbourg, men hade som hugenott tvingats fly det katolska Frankrike och kom till Sverige. Varför han kom att hamna i Umeå är oklart, men han var absolut inte en obemärkt man och det var säkert med höga vederbörandes godkännande han fick bosätta sig i Umeå. Han lär ha varit en god smyckessmed, vilket kan ha bidragit till hans handelsmannaskap. Bosättningen i Umeå bör ha skett under Karl IX:s regering.

Bernt Lambert och Brita Wennman fick, såvitt känt, 8 barn under 1650-70-talen. En son namnades Jonas. Han var kanske född omkring 1665. En dotter fick namnet Anna. Hon föddes 1670 och kom som vuxen att bli gift med Johan Huss, kyrkoherde med tjänster i Härnösand, Uppsala och Dalarö. Anna (Berntsdotter) Lambert avlider 1740 i Galtström (Y län). Paret hade 3 barn, Margareta född 1702, Brita född 1704 och Kristina född 1706. De tre systrarna var alltså systerdöttrar till Jonas Lambert, deras morbror. Såväl Margareta som Brita kom så småningom att engagera sig mycket i frågan om arvet efter morbror Jonas.

Jonas Lambert hade tidigt visat intresse för livet på sjön. Redan i tonåren färdades han i Bottenviken och tog senare ut sina turer på Östersjön. I 20-årsåldern bestämde han sig för att bli sjöman. År 1690 ska han ha lämnat sin familj och begett sig till Stockholm för att utbilda sig vidare i sjömanskap. Efter Stockholmstiden beger han sig till Amsterdam i Holland för att ytterligare förkovra sig i sjömansyrket. I senare delen av 1690-talet tar han värvning i holländska flottan under det Pfaltziska tronföljdskriget (1688-97) och senare under det spanska tronföljdskriget 1701-14. Han hade först tjänst som (kaptenlöjtnant) styrman på fartyget "De Arend" ("Örnen"), men blev sedan kapten på samma fartyg. Fartygets uppgift var att operera som kapare av fiendesidans fartyg, bl.a. franska. Under denna tid valde Jonas att inte alltid använda det franskklingande släktnamnet Lambert. Han valde då att använda sin mors släktnamn Wennman.

De nederländska kaparna var framgångsrika under de två krigen. Vanligen ställde kaptenerna upp med sina fartyg, men de utrustades av det nederländska West-Indisches Compagnie (WIC). Lamberts framgångar som kaparkapten medförde att han, vid freden, belönades av nederländska staten med stora förläningar i form av markområden i den då nederländska kolonin Nederländska Guyana. Hans

förläningar låg vid floden Demerara i kolonins västra del, nära gränsen till Brittiska Guyana. Efter ett krig mellan Nederländerna och Storbritannien, kom området med Lamberts förläningar att hamna under brittiskt styre 1814.

Lamberts förläningar innehöll skogar (med sågverk) och odlingsmark, där sockerrör var en stor produkt. Idag kan man fortfarande köpa brunt rörsocker i svenska livsmedelsbutiker med ursprung i Demerara. Utöver landområden med tillhörande produktionsresurser, ägde Lambert inte mindre än 900 slavar! Lambert ägde och ledde verksamheten, men han kom att tillbringa några år i Amsterdam. Han ägnade sig där åt s.k. bodmeri-affärer. Detta innebar att han lånade ut pengar till folk och företag för att finansiera inköpsresor till avlägsna kolonier. Den internationella handeln hade kommit igång, vilket innebar import av exotiska produkter från fjärran länder till Europa, t.ex. kryddor, tyger mm. Lambert kunde därför förmera sitt redan stora kapital och man kan ana att de räntor han krävde på sina investeringar inte var små.

Det råder oklarhet om när och var Lambert avled. Några anser att han avled i Demerara i slutet av 1720-talet, men det finns indikationer på att han kan ha levt ända till 1737 och då i Amsterdam. Tyvärr är det svårt att forska fram uppgifter om Lambert och West-Indisches Compagnie. Skälen är att många dokument är spridda i Guyana, Storbritannien, Nederländerna och Sverige. Dessutom har många dokument förstörts av fukt, värme och insekter. För närvarande pågår en digitalisering av WIC:s dokument, vilket är ytterligare ett hinder i forskningen.

Lambert lär ha gift sig med en ca 30 år yngre dotter till en av sina arbetsledare. Hon avlider dock efter ett par år och paret har inga barn. Lambert har därmed inga ättlingar och hans närmaste släktingar är ett antal syskon i Sverige, däribland Anna, gift med kyrkoherden Huss. Arvet efter Jonas Lambert är alltså okänt för de presumtiva arvtagarna. Först 1740 behandlades arvet av rådhusrätten i Umeå. Landshövdingen i Västerbotten engagerade sig i arvingarnas ärende, men tydligen utan framgång. Även andra personer agerade privatspanare, men ingen av dessa rönste någon framgång. Under tiden hade Lambert tillgångar satts under förvaltare, men de misslyckades med att hitta efterlevande till honom.

Under 1720- och 30-talen hade intresset för kolonier väckts hos svenska företagare. Delar av Sydamerika hade ännu inte koloniserats. Ett försök gjordes 1731 med att skicka ett fartyg för att finna förmånliga varor i ett område på gränsen mellan Guyana och Venezuela. Äventyret ledde inte till någon uppföljning, men det kom att leda till att svenskar kom att hamna i området. Dock finns knappast något dokumenterat om dessa svenskar, men det kan finnas en koppling till några intressanta personer, som ingår i historien om Jonas Lambert.

Jonas Lamberts syster, Anna, tidigare nämnd och född 1670, lever fram till 1740. Hon får på något sätt information om broderns bortgång med möjligt arv som följd. Hon är den enda kvarlevande av Jonas Lamberts syskon och hon får döttrarna Margareta och Kristina att engagera sig i ärendet. Margareta, som hade varit vid drottning Lovisas hov för att undervisa hovdamerna i konsten att spinna lin, råkade under tiden bli bekant med en släkting vid namn Erik Haqvin Huss. Han hade goda

kunskaper om Holland/Nederländerna och fick Margaretas förtroende. På hennes initiativ enades syskonen Lambert om att ge Erik Haqvin i uppdrag att hjälpa dem.

Erik Haqvin tilldelas en god reskassa och frikostiga fullmakter att utreda, finna och hämta hem ett arv som börjat bli omtalat och "uppskattat", sannolikt till överdrivna storlekar. På 1770-talet beger sig Erik Haqvin först till Amsterdam för att börja sitt forskande. Något mer underkunnig om situationen beger han sig sedan till nederländska Guyana. I sitt sökande blir han bekant med en svensk på plats, en Jonas Filéen från Ystad, möjligen en av de svenskar som kommit till Sydamerika till följd av Sveriges koloniala intressen. Enligt Carl Marklund verkar de ha satt i system att förvalta plantager vars ägare avlidit utan arvingar. På så sätt kom de att få ihop ett stort godsinnehav. Erik Haqvin blir kvar i nederländska Guyana och Hussarna i Sverige hör aldrig av honom mer. Inte undra på med så frikostiga fullmakter! Han och Jonas Filéen är framgångsrika i den utsträckning att, när Erik Haqvin avlider 1802, övertas större delen av hans förmögenhet av den frigivna slavinnan Sally Huss och till deras, sannolika, dotter Maria. Maria Tomlinson, gift Allicock. Maken var ättling till en av de som arbetat hårt för, och skrev under, den amerikanska frihetsförklaringen från Storbritannien. Sallys och Marias arv i form av landområden, plantager, byggnader, slavar och inventarier kan antas ha varit värt flera hundra tusen nederländska Gulden. En svensk systerson i Färila, Carl Petter Ström (1777-1847), ärvde 90.000 Gulden, ungefär 100.000 riksdaler. Carl Petter var officer vid Hälsinglands regemente, men ägde en gård i Färila. Denna gård byggdes upp till en mönstergård för arvet.

Inte bara Ström fick ärva Huss. I testamentet statuerades att barn till handlanden Erik Axel Liedbeck fick ärva 3.000 nederländska Gulden vardera (ungefär lika mycket i Riksdaler Banko). Sonen till brukspatron på Logdön och Lagfors bruk ärvde 2.000 Rdr.

Jonas Filéen avlider 1822. Han har övertagit 3 stora plantager och 900 slavar i Demeraraområdet. Han äger tillgångar i Liverpool, London och Nederländerna. Demerara hade erövrats av britterna 1814. Det brittiska övertagandet av området kom att leda till att briter försökte göra sig till testamentsexekutorer över Jonas Filéens dödsbo. Från svensk sida utsågs bl.a. statsrådet G.F.Wirsén och presidenten G. Poppius till testamentsexekutorer över Filéens dödsbo. I slutändan kom de att sälja Filéens plantager till John Gladstone (far till den kände statsmannen William Gladstone). Han var en handelsman av stora mått. Han hade handel och tillgångar i såväl Västindien som i Asien. Hans huvudsäte fanns i Liverpool, varför det inte är konstigt att även Jonas Filéen hade tillgångar i Liverpool och London. Man kan säga att "kapitalisterna" drogs till varandra. Gladstone köpte bl.a. in en av plantagerna "Vreedenhoop" 1826 för 80.000 engelska pund, som alltså var en del av Jonas Lamberts plantager.

Dessa processer kom sannolikt att vara ganska kostsamma för dödsboet. Kring denna historia finns även utvecklingar om att svenska kungahuset och riksdagen var involverade i försök att få ut medel från Filéens arv, bl.a. till täckande av den svenska statsskulden!

Hela historien om arvet efter Lambert – Huss – Filéen utgjorde grunden till Carl Jonas Love Almqvists roman "Smaragdbruden" (1845).

En fortsättning finns om arvet efter Jonas Filéen. Jonas hade endast en nära släkting, sin bror Paul Filéen i Sve-rige. Paul var en obefordrad och fattig statstjänsteman i Kommerskollegium. Även om denna man finns en del beskrivet. Kortfattat kan sägas, att när det blev bekant att han hade ett stort arv att se fram mot, blev han helt plötsligt befordrad till kommerseråd. Det kan jämföras med att bli befordrad från korpral till general. Paul, som alltid hade levt under knappa förhållanden, hade på sin ålders höst skrivit sitt testamente (han hade ingen egen familj). I detta angavs vilka mottagare av hans små tillgångar som skulle få vilka andelar av hans tillgångar. Föga insåg han att tillgångarnas värde skulle komma att mångfaldigas.

Från och till under årens lopp och med varierande intensitet hade släkt, politiker och press engagerat sig i frågan om arvet efter Jonas Lambert, Erik Haqvin Huss, Jonas Filéen och Paul Filéen. Så sent som 1896 samlades en grupp Lambertättlingar till ett arvsmöte i Härnösand. En av de journalister som bevakade möte var Olof Högberg, journalist på Härnösands-Posten. Han kom att intressera sig så mycket av historien, att han 1916 publicerade en bok "Lambertska miljarden" 1916, en väl genomarbetad historia men med ett antal frågetecken vad gäller saken.

Paul Filéens arv gjorde det möjligt för honom att förvärva Hårlemanska huset på Norrmalm i Stockholm 1822. Han gjorde stora donationer till olika ändamål, t.ex. Adolfs Fredriks kyrka, där han ligger begravd. Det totala beloppet av Paul Filéens arv efter sin bror, och efter mycket kostsamma avbränningar under procedurernas gång, kom att uppgå till 412.437 riksdaler banko.. Av denna summa fick Filéens fosterdotter Maria Elisabeth Enander och hennes make Samuel Enander 135.495 rdr bko. Dessutom fick deras dotter Maria Samuelina en fast egendom, inköpt för 34.000 rdr bko. Utöver denna arvslott och till de fattiga i Adolf Fredriks församling och allmänna civilstatens försörjningsanstalter (de två senare totalt 1.700 rdr) gick till allmännyttiga ändamål 240.792 rdr, däribland universitet, sjukhus samt vård- och stödorganisationer.

Det totala arvet efter Jonas Lambert, utspätt genom vidare arv genom Erik Haqvin Huss, Jonas och, sedermera, Paul Filéen samt förmodligen genom höga omkostnader och andra "dränerande" händelser, torde utan vidare ha överstigit 1 million Riksdaler Banko. Många höll sig nog framme under hela resan och tullade på tillgångarna. Ett försök till omräkning till dagens värde, antingen genom värdering till produktionsvärde eller inflationsvärde, blir naturligtvis ren spekulering, men en enda million Riksdaler skulle idag (2017) kunna vara värd mellan 4 och 10 miljarder svenska kronor! Sedan kan man bara multiplicera den enda millionen med en faktor X, så anar man att Lamberts arv naturligtvis lockade många lycksökare. När Olof Högberg publicerade sin bok om arvet 1916, valde han att sätta titeln "Lambertska miljarden", dvs redan för 100 år sedan talades om den storleksordningen. Under samma tid har sannolikt penningvärdet sjunkit till kanske 3-4 % av värdet för 100 år sedan. Läsaren ombeds att själv kalkylera vidare om möjliga storlekar på arvet efter Jonas Lambert!

Jan Söderström
Ordf i Släktföreningen Huss

Litteraturreferenser/källor:

Forsberg, Lennart: Artikel i "Å andra sidan" 2017-01-12 (Internet)

Hildebrand, Bengt: Paul E Filéen, <https://sok.riksarkivet.se/sbl/artikel/14119> ,
Svenskt biografiskt lexikon

Högberg, Olof: "Den Lambertska milliarden", Åhlén & Åkerlunds förlags A-B,
Stockholm, 2016

Marklund, Carl: "Den svenska legenden", artikel i Släkthistorisk forum nr 3, 2016

Se även: Östman, Nils: "Lambertska arfvet", 1917 och

<http://www.famlagergren.se/lagergren/html/p43a2e116.html> : "Sjörövare
Jonas Lambert"

<http://www.ucl.ac.uk/lbs/person/view/8961> om John Gladstone.

Nya bok i Släktforskarförbundets serie med handböcker

Vad står det ?

Som nämndes edan i förra numret av DIS-MITT Nytt, så har det kommit en handbok
i att tolka gamla handstilar.

Er redaktör var själv med på Släktforskarhelgen i Vemdalen i höstas - varvid Roland
Skoglund, verksam i Uppsala, men som har sina rötter i Älvdalen, var med som
kursledare i just hur man lär sig tolka den tyskgotiska handstilen.

Så vad ger då den här handboken från Släktforskarförbundet ?

Den är skriven av de erfarna släktforskarna Ulf Berggren och Elisabeth Thorsell.
Steg för steg guidar de dig igenom vanliga och ovanliga exempel och tar upp alla
de utmaningar du kan stöta på när du ger dig i kast med gamla, handskrivna
källtexter.

Du lär dig allt om den tyskgotiska handstilens alla egenheter och får tips som gör
det möjligt att komma runt hindren. Även källtexter skrivna med latinsk handstil
finns med, detta i syfte att underlätta för yngre släktforskare.

Till det som är nytt jämfört med tidigare handskriftsläsningss guider hör att exemplen
är hämtade från hela landet och att boken är helt i färg.

Det är inte bara den vanliga posten som inte kommer fram ...

I Älvsbyns Forskarförenings maj-nummer av tidningen Bya-bladet, berättas om en
som väntat länge på svars-mail om sitt DNA-test - men det visade sig att Älvsbyns
Stadsnät blockerat ut FamilyTreeDNA !

Nåja, det löstes till slut ...

Släktforskardagarna 2017 äger rum i Halmstad

Närmare bestämt äger årets upplaga av Släktforskardagarna rum den 26 till 27 augusti. Arrangemanget är förlagt till Halmstad Arena. Årets tema är "Vägar till Västerhavet". Arrangör är Hallands Släktforskarförening.

Det kommer att finnas många utställare [se <http://www.sfd2017.se/program/utstallarlista>]. Bland annat AsynjaArt, dvs Anna Edin som vi skrev om i ett tidigare nummer av DIS-MITT Nytt.

Det kommer naturligtvis även finnas många föreläsningar [se <http://sfd2017.se/program/forelasningsprogrammet/>].

Här är en lista på ett antal av dessa:

- Vägar västerut – Anders Bergenek, Halmstad, författare, skribent, föreläsare, guide
- Om militärer hemma och ute – Börje Björkman, kommunikatör, Linnéuniversitetet, Växjö
- Guldkorn i arkiven – Jan-Eric Bruun, arkivarie vid Landsarkivet i Lund
- Att skriva om sin släkt – erfarenheter och överraskningar – Gunnar Dahl, historiker, författare
- Tysklandsfararna. Historien om en bortglömd utvandring – Bengt Gärdfors, historiker, författare
- Hur kan jag använda inrikes pass i min släktforskning? – Hans Hanner, leg.psykolog, projektledare "Inrikes pass"
- Från vikingar och vendiska sjörövare till svenska statens kapare. Om sjöröveriet på Västerhavet – Dick Harrison, historiker, professor vid Lunds Universitet
- Gästgiverier och skjutsväsen – Guno Haskå, docent
- Emigrantforska på nätet. Nya databaser och resurser som hjälper dig hitta dina försvunna släktingar över there. – Anna-Lena Hultman och Ted Rosvall
- Att släktforska i Tyskland. Vad hittar man på nätet? Vilka primärkällor finns? – Christian Kirchner, Dipl. Archivar, Tyskland
- Långarydsslakten – Johan Lindhardt, fil.kand., journalist
- DNA öppnar nya dörrar för släktforskningen – Peter Sjölund, Härnösand

Samarbete mellan ArkivDigital och Aerobilder

ArkivDigital har förvärvat flera miljoner flygfoton från Svenska Aero-Bilder AB. Dessa kommer nu att digitaliseras och läggas in i tjänsten som ett komplement till de redan existerande arkiven med kyrkböcker, bouppteckningar, militärt material och domböcker som redan i dag återfinns i ArkivDigital.

"Vår ambition är att hela tiden addera nytt material och utveckla nya tjänster till våra kunder för att underlätta deras egen forskning. Dessa bilder kommer att komplettera våra övriga arkiv med bilder av kyrkböcker och annat arkivmaterial på ett intressant sätt.

Genom detta förvärv kommer vi att ha miljontals flygfoton från 1950-talet till nutid på gårdar, torp, villor, bensinmackar m.m från hela Sverige." säger företagets Vd Mikael Karlsson.

Sydsvensk utvandring till och via Danmark

I systerföreningen DIS SYD:s medlemsblad DIS-kutabelt, nr 2 2017, så finns en artikel om rubricerat.

Man kan göra viss jämförelse med vad som kommer att tas upp på Släktforskar dagarna i Halmstad i år - men här rör det sig alltså om en inte ringa utvandring huvudsakligen från Syd-Sverige och västerut.

DIS SYD hade nämligen lyckats engagera Henning Bender, bosatt i Nexö på Bornholm som föreläsare på sitt årsmöte i april.

Här berättas att mellan 1850 och 1910 utvandrade mer än 82 000 svenskar till Danmark, där vid pass 35 000 blev familjeförsörjare i Danmark. Vidare att hela 251 000 svenskar emigrerade över Nordsjön och Atlanten, varav över 94 000 aldrig blev registrerade som utvandrare i Sverige !

Att överföra släktträd från Ancestry till Disgen

I systerföreningen DIS SYD:s medlemsblad DIS-kutabelt, nr 1 2017, så finns en artikel om rubricerat, skrivet av DIS Fadder-koordinator Torgny Larsson.

Han skriver att man generellt kan säga att den strävan som flertalet släktforskarprogram har idag att bygga in nya funktioner, också kan innebära att det begränsar möjligheten att flytta sin registrerade släkt-databas. Detta eftersom filformatet GEDCOM, som "alltid" används för att överföra data från ett program till ett annat, inte stödjer dessa nya funktioner. Värt att notera är att GEDCOM-filer inte innehåller foton, filmer och andra dokument som man lagt in i sin databas.

Därefter beskriver Torgny sina erfarenheter av att överföra släktträd från Ancestry till DISGEN.

Domböcker på nätet

Som ni väl redan vet, så kan domböckerna ge mycket information som man inte alltid kan utläsa ur kyrkböckerna. Inte minst är det ofta som så, att det finns domböcker mycket längre tillbaks än vad det finns kyrkböcker.

Företaget ArkivDigital har sedan något år gett möjligheten för sina kunder att önska vilka domböcker som de ska försöka filma av först, genom sin beställningsfotograferingstjänst

Er redaktör har själv beställt, och betalat för, att ett antal domböcker för Kållands härad (R) blev filmade tidigt. Dessa har jag sedan försökt läsa igenom - i hopp om att hitta uppgifter om de egna anorna i denna trakt.

Ett större grepp har man gjort i Dalarna. Genom ett initiativ från släktforskare i Gagnef, så finns nu domböcker från just Gagnef, men även för vissa perioder även Stora Tuna och Sätters län, att läsa på ArkivDigital.

Även hos SVAR finns det en del domstolsarkiv filmade, och tillgängliga via nätet. Riksarkivet själva skriver dock, att det är främst serien bouppteckningar för tiden 1700-tal till ca 1860 och 1980–2001 som finns digitala.

Bouppteckningarna 1980-2001 finns även tillgängliga på plats i Riksarkivets läsesalar med en sökapplikation med fler sökfält. Där finns möjlighet att söka på fritext, namn, personnummer, födelse- och dödsdatum, tingsrätt, dödförsamling, bouppteckningsnummer och året bouppteckningen inregistrerades vid tingsrätten.

Ny namnlag från 1 juli

Den nuvarande namnlagen har varit i kraft i över 30 år. Lagen har kritiserats under en längre tid, bland annat för att den begränsar enskildas möjligheter att fritt välja namn. Den nya lagen syftar till att stärka enskildas möjligheter att själva välja sitt namn, att göra lagstiftningen mer tillgänglig för den enskilde och att förenkla hanteringen av namnärenden.

Lagen innebär bland annat att

- Alla efternamn ska förvärfvas genom ansökan. Automatiska förvärv av efternamn genom födelsen och adoption avskaffas.
- Det ska finnas många möjliga efternamn att förvärva, bland annat ska de vanligaste efternamnen i Sverige bli fria för alla. Det ska också bli möjligt med ett dubbelt efternamn.
- Det ska inte längre vara möjligt att ta nya mellannamn, men den som redan har ett mellannamn får behålla det.
- Det ska bli enklare att byta förnamn och efternamn.
- Hindren mot att ändra förnamn och efternamn flera gånger tas bort.
- Skatteverket ska bli ensam namnmyndighet.

Från och med den 1 juli 2017 hanteras alltså alla namnansökningar av Skatteverket. Skatteverket blir ensam namnmyndighet och namnverksamheten på PRV upphör.

De största nyheterna gäller kanske just efternamn. Det blir nu tillåtet med dubbla efternamn. Dessutom kommer alla – oavsett om de har någon anknytning till namnet eller inte – att kunna byta till något av de efternamn som har minst 2 000 bärare. Det är drygt 500 efternamn som på detta sätt blir tillgängliga för alla.

En annan nyhet är att alla efternamn förvärfvas efter ansökan. Det innebär att en nyfödd inte längre automatiskt får föräldrarnas namn. Föräldrar får i stället ansöka om efternamn samtidigt som de ansöker om förnamn.

Begränsningen för hur många gånger en person kan byta namn slopas.

I samband med införandet av den nya personnamnlagen blir det en hel del förändringar. Här är några av skillnaderna vad gäller avgifter:

- En enkel stavningsändring av efternamn som inte förändrar namnets uttal blir avgiftsfri.
- En förnamnsändring kostar 250 kr istället för 1000 kr.
- Byte till -son och -dotternamn som efternamn blir avgiftsfritt om den ena föräldern bär namnet som förnamn.

Allmän forskning om familjenamn från Värmland

Er redaktör fann en artikel i tidningen ALIR anor, medlemsbladet för föreningen för Söderhamn med omnejd, närmare bestämt nummer 2, juni 2017, som jag tycker är intressant. Artikeln i fråga heter "Värmänningars familjenamn i Söderala socken", skriven av Lars-Erik Almberg.

Han hade som ung på 1950-talet noterat att det fanns grannar som fortfarande talde med värmlandsdialekt. Sedan hade han gjort en utredning om värmlänningar som kommit till Söderala socken i slutet av 1890-talet. Han hade blivit nyfiken på varifrån i Värmland de som kommit till Söderala kommit ifrån - och vilka familjenamn de tog med sig ?

Lars-Erik har nyttjat Sveriges Befolkning 1890 i sin forskning för det här arbetet. I den sammanställning, som finns med i aktuell tidning, så finns födelseorter från mer än hälften av alla Värmlands 92 församlingar representerade år 1890. Störst representation finns från Sunne socken, samt Norra Råda och dess grannsocknar.

Likadeles finns en sammanställning över de familjenamn dessa invandrande värmlänningar förde med sig. Denna lista är mycket lång !

Så man kan väl konstatera att det var väldigt spritt över Värmland, vilka som tog sig en "arbetsresa" norrut.

Vikten av att vara källkritisk

Er redaktör fann även en artikel i tidningen Värmlands Anor, tidningen för Värmlands Släktforskarförening, medlemsbladet för föreningen för Söderhamn med omnejd, närmare bestämt nummer 2, juni 2017, varande mycket intressant. Artikeln i fråga heter "Vem var Johan Brun i Illberg?", skriven av Anders Möller.

Han börjar med att notera att originalkällorna i allt större omfattning blivit digitaliserade - och därmed kan det vara lönt att ta uppjakten på nytt, i syfte att titta på gamla släktgrenar. Kanske särskilt de som hittas i äldre utredningar och

tryckta verk.

Just det här beskrivna fallet, handlade om släkten Brun/Bruun/Brunius, en prästsläkt som verkat i Stora Kils socken mellan åren 1540 och 1645.

Som så många andra släktforskare hade han tidigare gått på vad som stått skrivet i herdaminnet.

Men nu började han om, med att titta källkritiskt på vad som verkligen stod där om dessa Brun.

Just i det här fallet blev misstanken den att (minst) två olika Johan Brun blivit ihopblandade.

I sin förnyande forskning, så har Anders Möller nyttjat väldigt många källor: Förutom de tryckta herdaminnena (två olika), Värmlands nation i Uppsala och Kungliga Värmlands regementes historia 1617-1950, så har han nu använt sig av digitala förstahandskällor (hos både SVAR och ArkivDigital), såsom jordeböcker, roterings- och utskrivningslängder, mantalslängder, rullor för Närke-Värmlands regemente, Kils häradsrätt, Fryksdals övre tingslags häradsrätt, Stora Kils räkenskaper, Stora Kil vigda och döda samt Sunne döda.

Hans slutsats är att det fanns två olika Johan Brun ungefär samtidigt i Värmland, men den ena troligen inte tillhörde prästsläkten, utan själv tagit sig namnet Brun efter sin hemsocken Brunskog.

Att forska om 1900-talet

Er redaktör fann en artikel i tidningen Släktbiten, medlemsbladet för forskarföreningen Släkt & Bygd Bollnäs, närmare bestämt nummer 2, 2017, som jag tycker är intressant. Artikeln i fråga heter som rubriken ovan här, skriven av Tony Rödin, tillika styrelsemedlem i DIS-MITT.

Här framkommer att Daniel Johansson i Vimmerby har sammanställt ett dokument om hur man kan forska på 1900-talet. Det finns ju många hjälpmedel, såsom olika CD-skivor och andra databaser.

Skriften som Daniel Johansson har gjort kan laddas ner här: <http://goo.gl/7sRu5R>

Frontsidan av detta pdf-dokument kan ses här intill (=sidan 15).

Han har även en blogg där han skriver om släktforskning: <https://anforskning.wordpress.com/>

Daniel är även en flitig skribent på Facebook i gruppen "Släktforskning".

Den text som finns i detta dokument får kopieras och spridas helt fritt

Företagsförsäkringen via Sveriges Släktforskarförbund – förtydligande av villkor för olycksfall !

I ett utskick från Sveriges Släktforskarförbund, så informeras det om en olycklig feltolkning av de försäkringsvillkor som förbundet tecknat, vilket upptäcktes med anledning av ett inkommet försäkringsärende.

Där har det framgått följande:

”Olycksfallsförsäkringen är en försäkring som gäller för medlemsföreningarnas medlemmar och för kroppsskada som orsakats av olycksfall som inträffat under organiserad föreningsverksamhet t.ex. möten, konferenser, RESOR ETC. - SAMT UNDER RESA TILL ELLER FRÅN VERKSAMHETEN. Om personliga tillhörigheter - glasögon, kläder etc. skadas i samband med olycksfallet ersätts även dessa.”

Denna text är en sammanfattad tolkning av försäkringsbrevet som kansliet fick i uppdrag att publicera i början av 2010 - och sedan dess har den hängt med. Det understukna och kapitaliserade stycket är tyvärr en feltolkning som vi beklagar att vi inte har upptäckt tidigare!

Det skydd som avser resor till och från lokaler gäller endast förbundets personal och förtroendevalda. Det är inte möjligt att erbjuda ett så pass omfattande skydd, som det felaktigt har framgått att vi har haft, även för alla medlemsföreningarna. Det skulle innebära minst en fördubbling av försäkringspremien.

Texten är nu ändrad och det är detta som gäller:

”Olycksfallsförsäkringen är en försäkring som gäller för medlemsföreningarnas medlemmar och för kroppsskada som orsakats av olycksfall som inträffat under organiserad föreningsverksamhet på ett av de försäkringsställen som är försäkrade via förbundet. Om personliga tillhörigheter – glasögon, kläder etc. - skadas i samband med olycksfallet ersätts även dessa.”

Det innebär att förbundets försäkring täcker olyckor som händer under organiserad föreningsverksamhet med aktivt deltagande i alla föreningslokaler som är försäkrade via förbundet. Det ingår inget skydd om föreningen är ute och reser med sina medlemmar- eller om medlemmar skadar sig på väg till eller från lokalen.

Undantag: När Släktforskarförbundet kallar till riksstämma eller samrådskonferens är samtliga deltagande ombud från medlemsföreningarna försäkrade, trots att det äger rum i en lokal som inte är särskilt försäkrad enligt försäkringsbrevet.

Förhoppningsvis har de flesta medlemmar själva en olycksfallsförsäkring i sin hemförsäkring och då ingår normalt motsvarande skydd för olyckor under fritid.

Klicka http://gantrack5.com/t/l/2421818/0_MTM1MjA5NjlwMDQ3Mg==/ här för att ladda ner fullständigt försäkringsbrev och villkor.

EN GUIDE TILL ATT SLÄKTFORSKA OM 1900-TALET

GUIDEN ÄR FÖRFATTAD AV
DANIEL JOHNSON, APRIL 2015.

UTGÅVA 3 PUBLICERAD DEN 7 NOVEMBER 2015.

KORREKTURLÄSNING UTFÖRD AV
KRISTINA LOO

Ni kommer väl ihåg att DIS-MITT även finns på Facebook ?

Lite reklam för Facebook !

<https://www.facebook.com/dismitt/>

Annons

 **Ramsele
Konferens &
Forskarcentrum**

- En av sveriges mest kompletta forskarsalar.
- Kurser i släktforskning och närliggande ämnen.
- Konferenslokaler från 10 till ca: 100 personer.
- Restaurang med fullständiga rättigheter.

***Behöver du komplettera din släktforskning
ta kontakt med/ eller besök oss!***

Adress: Kägellbacken 6, 880 40 RAMSELE | Tel: 010 - 476 77 50
E-post: info@slaktforskarcentrum.se
Hemsida: www.slaktforskarcentrum.se

Den nya grafiska profilen för DIS

Som ni säkert redan sett, om inte annat i tidningen Diskulogen, att föreningen DIS valt att byta "grafisk design". Nu har även föreningen DIS-MITT försökt anpassa våra dokument utifrån de riktlinjer för den grafiska profilen som DIS bestämt sig för.

Evenemang 2017

Styrelsen har fortsatt planerat för aktiviteter och evenemang under kommande året.

Vi ber er därför att allteftersom hålla ögon på hemsidan (<http://www.dis-mitt.se/>) - för att se när dessa blir av.

Avisering av DIS-Mitt Nytt

Under ett antal år vid det här laget, så har vi använt oss av epost-adresser, som ni själva särskilt lämnat in till DIS-MITT, för att skicka ut avisering om att nytt nummer av DIS-MITT Nytt finns att hämta på hemsidan.

Numera använder vi oss istället av avisering till alla de epost-adresser som finns i vårt medlemsregister, dvs i stort sett samtliga medlemmar inom DIS-MITT.

Om nu någon av er skulle råka upptäcka att ni inte fått någon avisering till er epost-låda, så hör gärna av er till redaktören, eller någon annan i styrelsen, att något inte är som det borde vara, så får vi försöka rätta till detta.

Vad har ni för önskemål avseende utbildningar ?

Vi från DIS-MITT:s sida, önskar få in era önskemål på vilka utbildningar ni önskar kunna gå på. Detta bör ha framgått av ett särskilt epost-utskick till er medlemmar. Det skulle underlätta vår planering av kurser, om vi vet hur många som är intresserade av respektive kurs.

Så skicka gärna in era önskemål om typ av kurs, tid och plats genom att svara på detta utskickade mail, alternativt i ett mail till adressen info@dis-mitt.se !

Till exempel - önskas det fler som vill gå kurs i Ljusdal eller Kramfors !

Vi försöker ju få till Disgen-kurser på olika håll inom vårt verksamhetsområde. Vi har ännu inte fått ihop tillräckligt många anmällda, för att kunna starta upp kurser på dessa platser.

Ni som önskar få en kurs anordnad på någon annan ort än just ovan nämnda, är naturligtvis som sagt varmt välkomna med dessa önskemål !

Ordföranden har ordet

Sundsvall 2017-07-01

Släktforskarhelgen i Ljusdal den 20 till 21 maj med tillhörande DNA-kurs genomfördes trots att intresset totalt sett var svagt. Intresset för DNA-kursen var det som någorlunda bar upp arrangemangen. Frågan är om det var för sent på säsongen att anordna den här typen av arrangemang. Föreningen kommer att göra ytterligare några försök med den här typen av aktiviteter under hösten men blir inte responsen betydligt bättre från er medlemmar så är vi inte beredda att lägga mer resurser på denna typ arrangemang. Jag ser gärna att den som har åsikter angående arrangemang skickar ett mail till mig på min ordförandeadress, om vad för aktiviteter som önskas.

Höstens arrangemang beräknas att presenteras i slutet av augusti och däribland kommer föreningens 25-årsjubileum, som firas i Sundsvall, att finnas med.

Det är mycket glädjande att fler och fler köper den nya versionen av släktforskningsprogrammet Disgen och försäljningssiffrorna har inte varit så höga sedan 2013. Jag uppmanar er medlemmar att ladda ner och testa under den fria månaden innan man behöver bestämma dig för att köpa. Dina registreringar i den äldre versionen påverkas inte och det går att konvertera sina datamappar hur många gånger som helst till det nya formatet.

Inför hösten kommer i månadsskift juli augusti en riktad kursinbjudan att skickas ut och uppmaningen till er medlemmar är att svara så fort som möjligt så vi kan planera höstens kurser i god tid.

Styrelsen önskar alla medlemmar en fortsatt skön Sommar och hoppas att få se några av er vid Släktforskardagarna i Halmstad.

Rolf Lusth
Ordförande i DIS-MITT

DIS-MITT:s styrelse 2017

Rolf Lusth - Ordförande
Timrå

Tel: 060-57 91 33
ordforande@dis-mitt.se

Lars Åström - Vice
Ordförande
Sundsvall

Tel: 060-50 11 41
v.ordforande@dis-mitt.se

Maud Henriksson
Jonsson - Sekreterare
Östersund

Tel: 070-380 63 40
sekreterare@dis-mitt.se

Jan Lilliesköld - Kassör,
redaktör
Sundsvall

Tel: 060-53 63 59
kassor@dis-mitt.se
redaktor@dis-mitt.se

Bo Svartholm -
Ledamot
Östersund

Tel: 063-442 86
ledamot_5@dis-mitt.se

Peter Johansson - Ledamot
Örnsköldsvik

Tel: 0660-375567
ledamot_6@dis-mitt.se

Marie-Louise Holm -
Ledamot
Sundsvall

Tel: 060-152837
ledamot_7@dis-mitt.se

Ann-Katrine Östling
Ledamot
Gävle

ledamot_8@dis-mitt.se

Curt Carlsson
Ledamot
Gävle

Tel: 0297-22 232
ledamot_9@dis-mitt.se

Olle Olsson
Ledamot
Gävle

Tel: 070-6303267
ledamot_10@dis-mitt.se

Tony Rödin
Ledamot
Bollnäs

ledamot_11@dis-mitt.se

Faddrar inom XYZ-län

Pc/Disgen-faddrar

Claes Embäck	Tel: 026-19 25 00 E-post: cou@tele2.se
Olle Olsson	Tel: 026-101376 E-post: olle.olsson@gavlenet.se
Staffan Bodén	Tel: 070-5369583 E-post: hampus3249@gmail.com
Tony Rödin	Tel: 0703-506304 E-post: tony.rodin@gmail.com (skiftarbetare, maila helst)
Bodil Orremo	Tel: 070-5281816 E-post: bodil.orremo@gmail.com
Arne Bixo	Tel: 0691-305 02 E-post: arne.bixo.dis@telia.com
Örjan Öberg	Tel: 0611-221 88 E-post: orjan@bakskuru.se
Peter Johansson	Tel: 070-564 88 59 E-post: peter.johansson-oer@telia.com
Lennart Näslund	Tel: 076-8480114 E-post: lennart@hsn.nu

Min Släkt-faddrar

Bo Svartholm	Tel: 063-442 86 E-post: bo.svartholm@gmail.com
--------------	---

Reunion/Mac-faddrar

Gunilla Hermander	Tel: 0650-941 88 E-post: macnilla@telia.com
Kerstin Farm	Tel: 070-177 01 11 E-post: kerstin@farm.se

Bernth Lindfors

DISBYT-ombud

Tel: 060-315 24, 070-2750339
E-post: bernth.lindfors@telia.com

DIS-MITT NYTT kommer ut 4 gånger om året och är DIS-MITT:s (Datorhjälp i Släktforskningen XYZ län), medlemstidning.

Ansvarig utgivare och tillika ordförande:
Rolf Lusth
mail: ordforande@dis-mitt.se

Redaktör: Jan Lilliesköld
mail: redaktor@dis-mitt.se

Föreningen DIS-MITT
c/o Lilliesköld
Johannedalsv 150
863 37 SUNDSVALL

Plusgiro 620 19 15-3
Org.nr 889201-9814

Har du material du vill ha med i tidningen?
Skicka in material via e-mail;
redaktor@dis-mitt.se
Vi förbehåller oss rätten att redigera insända bidrag. Det är inte tillåtet att använda text och bild utan tillåtelse eller tydlig källangivelse.
Nästa nummer utkommer efter inför sommaren 2017.

Manusstop är den 10 september.

Håll koll på vår hemsida! [<http://www.dis-mitt.se>]